

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.7.2010
KOM(2010) 400 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

om Bulgariens fremskridt inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og kontrol

{SEK(2010) 948}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om Bulgariens fremskridt inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og kontrol

1. INDLEDNING

Formålet med mekanismen for samarbejde og kontrol¹, som blev oprettet ved Bulgariens tiltrædelse af EU, er at bidrage til etableringen af et upartisk, uafhængigt og velfungerende retsvæsen og administrativt system, der er ordentligt gearet til bl.a. at bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet. Det forudsætter, at der foretages visse grundlæggende ændringer, hvilket tager tid og kræver opbakning på tværs af det politiske spektrum og i samfundet som helhed. Ændringerne er samtidig en absolut nødvendig investering i Bulgariens fremtid – et effektivt retsvæsen og administrativt system er nødvendigt for at sikre sunde offentlige finanser og en bæredygtig socioøkonomisk udvikling. De er også nødvendige for, at Bulgarien kan udfylde sin rolle som medlem af EU på områder som retlige og indre anliggender.

Dette er den fjerde årsrapport siden oprettelsen af mekanismen for samarbejde og kontrol². Den indeholder Kommissionens vurdering af reformprocessen samt henstillinger vedrørende de næste skridt, der skal tages for at fortsætte den nødvendige reformproces. Det er Kommissionens opfattelse, at mekanismen for samarbejde og kontrol tjener et nyttigt formål:

- for Bulgarien, som modtager objektive vurderinger og henstillinger vedrørende de nødvendige indsatsområder
- for de øvrige medlemsstater, som kan følge udviklingen og yde passende støtte til Bulgarien.

Kommissionen påpeger i dette års rapport, at der siden Kommissionens seneste årsrapport fra juli 2009 er opnået et højt reformtempo i Bulgarien. Den nye strategi for en retsreform viser, at der i Bulgarien er en stærk politisk vilje til at indføre en gennemgribende og holdbar reform af retsvæsenet. Det henstilles samtidig, at Bulgarien forbedrer praksis ved domstolene, så retsvæsenet kan handle mere proaktivt og udvise større ansvarsbevidsthed.

¹ Kommissionens beslutning 2006/929/EF af 13. december 2006 om oprettelse af en mekanisme for samarbejde og kontrol vedrørende Bulgariens fremskridt med opfyldelsen af specifikke benchmarks på områderne retsreform og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet (EUT L 354 af 14.12.2006, s. 58).

² Rapporten er baseret på de regelmæssige input, som de bulgarske myndigheder bl.a. har fremsendt som svar på detaljerede spørgeskemaer fra Kommissionen. Kommissionen er i sit arbejde blevet bistået af eksperter og har også kunnet trække på dokumentation og input fra forskellige andre kilder. Det ledsagende arbejdsdokument indeholder Kommissionens detaljerede vurdering af de fremskridt, der er gjort inden for hvert af de benchmark, der er fastsat i beslutningen om mekanismen for samarbejde og kontrol.

2. REFORMPROCESSEN I BULGARIEN

Resultater

Bulgarien har siden juli 2009 vedtaget vigtige reformer af sine strafferetlige procedurer. En lov, der skal styrke muligheden for konfiskation af værdier og forbedre sikringen mod interessekonflikter, er i øjeblikket til forhandling. Anklagemyndighedens strukturelle opbygning i forhold til håndteringen af svindel og organiseret kriminalitet er blevet styrket. Der bliver for første gang siden oprettelsen af mekanismen for samarbejde og kontrol gjort en aktiv indsats for at bekæmpe organiseret kriminalitet. Regeringen vedtog i juni en ambitiøs og omfattende strategi, der giver en rettesnor for en gennemgribende og langsigtede reform af retsvæsenet. De mest presserende reformer, som skal forbedre effektiviteten, ansvarligheden og ensartetheden i retsprocessen gennem ændringer af loven om retssystemet, er i øjeblikket i høring i regeringen.

Visse resultater af regeringens kraftige reformindsats viser sig nu i retssystemet. Den disciplinære og strafferetlige reaktion på påstandene om korrupsion inden for retsvæsenet i april er kraftigere end tidligere. Antallet af tiltaler for organiseret kriminalitet er steget, og der blev afsagt hårde domme i en sag om storstilet svindel med EU-midler i april og juni. Dommene er dog endnu ikke blevet håndhævet.

Kommissionens analyse viser samtidig, at der fortsat er store mangler i domstolspraksis både hos anklagemyndigheden og ved de enkelte domstole. Der mangler initiativ og professionalisme i Bulgariens retsproces. Komplicerede undersøgelser mangler retning og mål, og procedurerne er for formelle og for lange og holder ofte ikke i retten.

Kommissionens analyse viser også, at der er vedvarende mangler med hensyn til forebyggelse af korrupsion og sikring mod interessekonflikter. Der er endnu ikke taget hul på den konkrete gennemførelse af den nye nationale strategi for bekæmpelse af korrupsion, som blev vedtaget i november 2009. Gennemførelsen af loven om interessekonflikter er ikke tilstrækkeligt effektiv. Der er omfattende mangler i forbindelse med gennemførelsen af procedurerne for offentlige indkøb. Bulgarien bør for at styrke forebyggelsen af korrupsion og interessekonflikter videreføre sine planer om at nedsætte en særlig og uafhængig kommission for sikring mod interessekonflikter, fremskynde gennemførelsen af handlingsplanen for den nationale strategi for bekæmpelse af korrupsion og styrke lovgivningen om konfiskation af værdier.

Reform af retsvæsenet

Med de ændringer af strafferetsplejeloven, som blev vedtaget i slutningen af maj, følger Bulgarien de mangeårige henstillinger fra eksperter og dommere og anklagere om at fjerne flere afgørende processuelle begrænsninger og forbedre retsprocessen. Den ændrede strafferetsplejelov giver nu med visse undtagelser mulighed for at afhøre politibetjente som vidner i retten og indeholder en bestemmelse om beskyttelse af vidners identitet. Der er nu mulighed for ved retsafgørelse at udpege en reserveforsvarsadvokat og dermed forhindre forsøg fra sagsøgte på at forsinke retssager på et uberettiget grundlag. De processuelle regler for anvendelse af vidneforklaringer, der er indhentet i undersøgelsesfasen, i retten er blevet forbedret,

og oplysninger fra OLAF kan nu anvendes som bevismateriale. De ændringer, som Bulgarien har indført, imødegår nogle af de hyppigste processuelle hindringer, man oplever i Bulgarien, og kan derfor betragtes som et vigtigt skridt fremad.

Bulgarien er imidlertid nødt til at investere i forbedringer af domstolens praksis for at opnå de forventede fordele af øget fleksibilitet i de strafferetlige procedurer, såsom et højere antal tiltaler, en hurtigere rettergang og afskrækkende sanktioner.

Selv om loven pålægger dommere at gribe ind og værne om retfærdigheden, når de underrettes om en mistanke om en lovovertrædelse, opfyldes denne pligt sjældent på en effektiv måde. Kommissionen har i praksis konstateret en modvilje hos anklagemyndigheden mod at indlede undersøgelser på grundlag af stærke indicier og mod at foretage komplicerede og tidskrævende undersøgelser. Ved tegn på groft bedrageri anvender anklagemyndigheden sjældent en standardpraksis med udstedelse af ransagelseskendelser uden forudgående varsel. Denne mangel på initiativ fra anklagemyndighedens side er med til at skabe en praksis i retten, hvor bevismaterialets antagelighed og overholdelsen af formelle og fortsat restriktive kriterier ofte forekommer at være vigtigere end bevismaterialets kvalitet.

Der er stadig mangler med hensyn til retsvæsenets ansvarlighed. Det bulgarske retsvæsen har siden juli 2009 været ramt af en række beskyldninger om korrupsion, bestikkelse og dårlig ledelse, hvilket har skadet dets offentlige omdømme. Kommissionen krævede i sin interimrapport fra marts 2010 en fuld disciplinær og strafferetlig undersøgelse af disse påstande. Påstandene om korrupsion i forbindelse med udnævnelsen af højtstående juridiske embedsmænd i andet halvår 2009 førte til afskedigelsen af tre dommere og indførelsen af 15 andre disciplinære sanktioner. To medlemmer af det øverste retsråd indgav deres opsigelse, men bevarede deres stillinger som dommere. De disciplinære sager, der blev indledt mod en af dem, er endnu ikke afsluttet. Den seneste sag fra april i år om salg af værdifuld fast ejendom til under markedspris til højtstående dommers familiemedlemmer fik det øverste retsråd og anklagemyndigheden til at indlede disciplinære og strafferetlige undersøgelser mod alle involverede dommere. Resultatet kendes endnu ikke. Bulgarien skal af hensyn til dommerstandens omdømme styrke retsvæsenets ansvarlighed yderligere og straffe korrupsion gennem en streng anvendelse af alle retlige og disciplinære midler.

Det er behov for vidtgående reformer for at forbedre praksis ved domstolene. Reformerne vedrører forbedringer af pensum på jurauddannelserne samt praktik, ændringer af bedømmelsessystemet med henblik på at skabe karriereincitament, der har fokus på proaktiv adfærd, og forbedringer af udvælgelses- og udnævnelsesprocedurerne. Bulgariens nye strategi for reformen af retsvæsenet har fokus på udviklingen af menneskelige ressourcer inden for retsvæsenet og skal rette op på svagheder af denne type. Forslag til ændringer til loven om retssystemet, som vil sikre nogle vigtige forbedringer på dette område, er i øjeblikket i høring i regeringen.

Ændringerne til loven om retssystemet bør også føre til en betydelig styrkelse af det øverste retsråds rolle og ansvar. Hvis de vedtages, pålægges det øverste retsråd at udarbejde en årlig analyse af arbejdsbyrden, og det får mulighed for at tilpasse personalet og åbne eller lukke retter på grundlag af de indsamlede oplysninger om arbejdsbyrden. Ændringerne vil også øge gennemsigtigheden i forbindelse med

beslutninger om udnævnelse og øge ansvarligheden gennem indførelsen af åben afstemning og krav om udførlige begrundelser for beslutninger og ved at samle alle disciplinære beføjelser hos det øverste retsråd. Medlemmerne af rådet vil nu desuden få direkte forbud mod at stemme i situationer, hvor der kunne være en interessekonflikt.

I forbindelse med det øverste retsråds tilsyn er der siden juli 2009 løbende afsløret svagheder i domstolenes praksis. Retspræsidenterne er blevet underrettet herom i form af henstillinger, som er blevet fulgt op under efterfølgende tilsynsbesøg. Med undtagelse af appelininstansen i Sofiaregionen skulle de regelmæssige tilsyn, som det øverste retsråds inspektorat forestår, nu angiveligt omfatte hele det bulgarske retsvæsen. Rådet har sammen med sin egen overvågning af højtprofilerede sager nu et godt informationsgrundlag vedrørende svagheder i struktur, disciplin og praksis. Det øverste retsråd bør med vedtagelsen af de forestående ændringer til loven om retssystemet bruge sin stærkere stilling til at iværksætte initiativer til forbedring af retssystemets effektivitet, ensartetheden i domstolenes praksis og retsvæsenets ansvarlighed. Kommissionen vil i sin næste rapport vurdere fremskridtene på dette område.

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet

Bulgarien har efter henstilling fra Kommissionen oprettet permanente fælles team, som skal behandle sager om organiseret kriminalitet under ledelse af anklagemyndigheden. Teamene består af politibetjente, undersøgelsesdommere og ansatte ved statsagenturet for national sikkerhed. Teamene har i øjeblikket fokus på et lille antal højtprofilerede sager, som de har fået overdraget efter aftale mellem statsadvokaten, indenrigsministeren og direktøren for statsagenturet for national sikkerhed. Det bør overvejes at udvide denne lovende organisatoriske struktur til alle sager om organiseret kriminalitet og inddrage medlemmer af kommissionen vedrørende ulovligt anskaffede værdier på et tidligt tidspunkt i undersøgelsen.

Bulgarien har også optrappet indsatsen ved at foretage en række politirazziaer mod grupper, der udøver organiseret kriminalitet. Der har dog kun været rapporteret om begrænset retslig opfølgning på disse razziaer.

Bulgarien har siden juli 2009 kunnet fremvise et stigende antal af tiltaler i sager om organiseret kriminalitet. På domstolsniveau har der imidlertid kun været en lille udvikling i vigtige sager. Langt de fleste domme i sager om organiseret kriminalitet er foreløbig opnået på grundlag af studehandler og en fremskyndet procedure, hvor straffen nogle gange nedsættes til under den lovbestemte minimumsstraf efter tiltaltes tilståelse. Det bulgarske retsvæsen skal vise, at det også er i stand til at indføre afskrækkende sanktioner i forbindelse med alvorlig kriminalitet.

Selv om oplysningerne for 2009 viser, at kommissionen vedrørende ulovligt anskaffede værdier fortsat opnår positive resultater i forbindelse med indefrysning og konfiskation af ulovlige værdier, er antallet af endelige retsafgørelser om konfiskation stadig meget lavt. Der er registreret to endelige afgørelser efter maj 2009, to sager er blevet afvist, og 206 anmodninger behandles stadig ved domstolene. Da indefrysning og konfiskation af formodet ulovlige værdier er en effektiv sanktion og et vigtigt afskrækkende middel i kampen mod organiseret kriminalitet, bør Bulgarien styrke dette effektive instrument yderligere.

Kampen mod korruption

Bulgarien har optrappet sin indsats i kampen mod korruption på højt niveau. Der er siden juli 2009 rejst tiltale mod to parlamentsmedlemmer, tre forhenværende ministre, tre forhenværende viceministre og for første gang også mod en siddende minister. Et antal højtstående embedsmænd og borgmestre er også blevet tiltalt for korruption på højt niveau. Bulgarien har styrket kapaciteten i det fælles team, der beskæftiger sig med svindel med EU-midler. En højtstående embedsmand er blevet idømt fængselsstraf for korruption i en sag om EU-midler, og der er afsagt dom i to skelsættende sager om svindel med EU-midler og hvidvask af penge. De hovedtiltalte blev idømt lange domme på 10 og 12 års fængsel, men retten krævede dem ikke fængslet.

Kommissionens analyse af domstolens praksis på dette område viser en række svagheder, som der bør rettes op på. Ifølge Kommissionens undersøgelse af svindelen med EU-midler er der behov for en omfattende og proaktiv undersøgelsesstrategi fra anklagemyndighedens side. Denne strategi bør føre til systematiske undersøgelser af forbindelserne mellem beslægtede sager, aspekterne af organiseret (økonomisk) kriminalitet og svigordningers forbindelse til de administrative myndigheder. Bulgarien bør for at styrke kampen mod korruption på højt niveau også overveje en mere effektiv vidnebeskyttelse, der svarer til bedste praksis i andre medlemsstater.

De oplysninger, som Bulgarien fremsendte vedrørende det første år efter gennemførelsen af loven om forebyggelse af interessekonflikter, som blev indført i slutningen af 2008, viser, at der stadig kun er konstateret eller indført sanktioner over for få tilfælde af interessekonflikter, og at der er fremlagt få indici for korruption for anklagemyndigheden. Med hensyn til centraladministrationen er tilsynene imidlertid blevet hyppigere, og en række sager har ført til disciplinære sanktioner eller er blevet videregivet til anklagemyndigheden³. Bulgarien bør hurtigst muligt stramme loven om forebyggelse af interessekonflikter og nedsætte en uafhængig centalkommission med ansvar for lovens gennemførelse.

Bulgarien vedtog i november 2009 en national strategi for bekæmpelse af korruption og en handlingsplan for dens gennemførelse. Ifølge handlingsplanen skal der iværksættes ambitiøse forebyggende aktiviteter i hele den offentlige sektor ved hjælp af bistand fra udlandet. Gennemførelsen er dog ikke påbegyndt endnu. Bulgarien har endnu ikke fulgt Kommissionens henstillinger om at styrke inspektoraterne og kan ikke fremlægge resultater for styrkelsen af de regionale antikorrupsionsråd.

Der er tegn på store svagheder i gennemførelsen af lovgivning om offentlige indkøb i Bulgarien. Bulgariens kompetente myndigheder har indledt kontroller, som viste uregelmæssigheder i 60 % af alle de tilbud, der blev kontrolleret. Hyppigheden når næsten op på 100 % i forbindelse med store offentlige anlægsprojekter, hvor myndighederne har pligt til at foretage forudgående kontrol.

³

Bulgarien meddeler, at der i perioden august 2009 til maj 2010 blev fremlagt 185 indici inden for centraladministrationen i henhold til loven om forebyggelse og påvisning af interessekonflikter, og at der blev foretaget 198 tilsyn. I 33 sager blev der indført disciplinære sanktioner, og der blev indført administrative sanktioner over for syv enkeltpersoner.

De administrative og retlige myndigheder er samtidig ikke i stand til effektivt at forhindre interessekonflikter i forbindelse med offentlige indkøb. Det skyldes en række svagheder i strukturerne og procedurerne. De administrative myndigheder har ikke tilstrækkelig kapacitet til at informere om procedurerne for offentlige indkøb og til at foretage kontroller. Kapaciteten hos agenturet for offentlig finansinspektion er blevet reduceret kraftigt, og som følge heraf har agenturet kun foretaget efterfølgende kontroller af 12 % af alle offentlige udbud i 2009. Den efterfølgende administrative kontrol følger samtidig ikke principperne for korrekt risikovurdering. Indførelsen af systemet med forudgående kontrol burde være med til at fjerne mangler i proceduren for store strukturelle projekter. Agenturet for offentlige indkøb mangler imidlertid den nødvendige kapacitet til at kontrollere lovligheden af tilbud ved hjælp af forudgående kontroller og til at følge op på, om dets henstillinger er blevet fulgt.

De forskellige administrative myndigheder, som har ansvaret for at gennemføre de forskellige aspekter af lovgivningen om offentlige indkøb, yde rådgivning, udarbejde lovgivning, følge op på klager og foretage kontroller af offentlige udbud, samarbejder ikke systematisk med hinanden til gavn for lovens gennemførelse. De administrative sanktioner, der kan indføres, er ikke tilstrækkeligt afskrækkende i forhold til interessekonflikter eller korrupsion. De interne procedurer giver desuden ikke mulighed for effektivt at opdage interessekonflikter, som anklagemyndighederne kunne underrettes om. Det bør sikres, at uregelmæssigheder følges systematisk op af disciplinære eller strafferetlige sanktioner.

3. KONKLUSIONER

Bulgarien har siden juli 2009 opnået et højt reformtempo. Bulgarien har indført forbedringer af sine strafferetlige procedurer og kan fremvise et højere antal tiltaler i sager om korrupsion på højt niveau og organiseret kriminalitet. Det er stadig for få sager, der afgøres i retten. Det er behov for forbedringer af den faglige praksis inden for politiet, anklagemyndigheden og domstolene, og der bliver i den forbindelse brug for eksternt bistand. Retsvæsenet skal oftere tage initiativet og udvise større ansvarlighed. Offentlige midler skal beskyttes bedre mod svindel og interessekonflikter.

Bulgariens nye strategi for reformen af retsvæsenet, som regeringen godkendte den 23. juni, viser, at der er politisk vilje til at gennemføre en gennemgribende reform af retsvæsenet. Strategien imødegår de aktuelle mangler, som Bulgarien bør løse ved hjælp af en fælles indsats fra politikerne, retsvæsenet og det bulgarske samfund og betragte som en national prioritet.

Hvis det skal lykkes, kræver det et vedvarende engagement fra Bulgarien, Kommissionen og de øvrige medlemsstater.

Bulgarien har indgået et nyt partnerskab med Kommissionen og forbedret kvaliteten af sin rapportering om fremskridt inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og kontrol. Kommissionen vil fortsat støtte Bulgariens indsats for at opnå yderligere fremskridt inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og kontrol og forelægger sin næste vurdering i sommeren 2011.

4. HENSTILLINGER

Kommissionen opfordrer i lyset af sin vurdering af Bulgariens fremskridt med opfyldelsen af de benchmark, der er fastsat i mekanismen for samarbejde og kontrol, Bulgarien til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger på følgende områder:

Henstillinger vedrørende reformen af retsvæsenet

Kommissionen minder om de henstillinger fra juli 2009, som endnu ikke er blevet fulgt, navnlig kravet om, at alle domstole skal offentliggøre deres domme online, og opfordrer Bulgarien til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger på følgende områder:

- (1) gennemføre den nye strategi på retsområdet og indføre en gennemgribende reform af retsvæsenet; vedtage og gennemføre ændringer af loven om retssystemet med henblik på at forbedre uddannelserne og udvælgelses- og udnævnelsesprocedurerne inden for retsvæsenet og styrke det øverste retsråds ansvarlighed og effektivitet; styrke retsvæsenets ansvarlighed gennem en strengere anvendelse af alle retlige og disciplinære midler for at straffe korruption og bestikkelse
- (2) forbedre anklagemyndighedens og domstolenes praksis ved hjælp af en detaljeret mangelanalyse, som foretages i samarbejde med udenlandske eksperter; udarbejde manualer for bedste praksis, uddannelsesprogrammer og ordninger med coaching i særlige sager og indføre systematisk ledelsestilsyn inden for domstolene og anklagemyndighederne; fremme specialuddannelser og specialiseringen af politienheder, anklagere og dommere for at styrke deres ekspertise og effektivitet i forbindelse med behandlingen af komplicerede sager, særlig om økonomisk og finansiel kriminalitet og organiseret kriminalitet
- (3) fortsætte arbejdet med en ny straffelov i lyset af den nye strafferetlige politik, som regeringen vedtog den 23. juni 2010, og som bidrager til at øge effektiviteten inden for retsvæsenet gennem en afkriminalisering af forældede og mindre lovovertrædelser; fortsætte overvågningen af gennemførelsen af de nye retsplejelove og overveje yderligere forbedringer; gå videre med oprettelsen af et agentur for lægekontrol, som skal forbedre kvaliteten og egnetheden af de lægeattester, som domstolene anmoder om.

Henstillinger vedrørende kampen mod organiseret kriminalitet

Kommissionen minder om de henstillinger fra juli 2009, som endnu ikke er blevet fulgt, navnlig vedrørende specialiseringen inden for retsvæsenet, og opfordrer Bulgarien til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger på følgende områder:

- (4) styrke kapaciteten i de fælles team, der beskæftiger sig med organiseret kriminalitet, udvide deres kompetencer til alle sager om organiseret kriminalitet og tilknytte kommissionen vedrørende ulovligt anskaffede værdier for at sikre, at relevante værdier indfryses og konfiskeres i undersøgelsesfasen i overensstemmelse med de operationelle krav

- (5) fortsætte reformen af politiet med henblik på at skabe en kompetent kriminalpolitistyrke, der er i stand til at anvende andre medlemsstaters bedste praksis
- (6) styrke lovgivningen om konfiskation af værdier yderligere i henhold til princippet om civil konfiskation uden dom og henstillingerne fra Europarådets Venedigkommission, navnlig for at sikre lovens anvendelse under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder; overveje en initiativret for kommissionen vedrørende ulovligt anskaffede værdier til i samarbejde med anklagemyndigheden at indlede procedurer for at sikre sig og konfiskere værdier tidligt i undersøgelsesfasen og udvide gruppen af personer med tilknytning til en sag for mere effektivt at bekæmpe kriminalitet gennem konfiskation.

Henstillinger vedrørende kampen mod korruption

Kommissionen minder om de henstillinger fra juli 2009, som endnu ikke er blevet fulgt, navnlig vedrørende fremme af de administrative myndigheders undersøgelser på eget initiativ af påstande om korruption og interessekonflikter, yderligere styrkelse af inspektoraterne og de regionale antikorrupsionsråd og beskyttelse af whistle-blowers, og opfordrer Bulgarien til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger på følgende områder:

- (7) forbedre domstolenes praksis i sager om svindel og korruption på højt niveau i henhold til bedste praksis i andre medlemsstater; anvende en omfattende og proaktiv undersøgelsesstrategi, hvor forbindelserne mellem beslægtede sager, aspekterne af organiseret kriminalitet og forbindelserne til de administrative myndigheder systematisk undersøges; anvende lovgivningens muligheder for tilbageholdelse i alvorlige sager mere konsekvent og forbedre vidnebeskyttelsen i overensstemmelse med bedste praksis i andre medlemsstater for at styrke kampen mod korruption på højt niveau
- (8) styrke loven om forebyggelse af interessekonflikter, navnlig via en myndighed med et proaktivt mandat og ansvar for at konstatere og indføre sanktioner over for interessekonflikter; fremskynde gennemførelsen af handlingsplanen for gennemførelsen af den nationale strategi for bekæmpelse af korruption
- (9) foretage en løbende risikovurdering i forbindelse med gennemførelsen af lovgivningen om offentlige indkøb og målrette forebyggelses- og kontrolaktiviteterne herefter på en proaktiv og resultatorienteret måde; styrke de kompetente administrative myndigheders kapacitet til at foretage forudgående og efterfølgende kontroller og styrke kapaciteten i deres supporttjeneste, hvor ordregivende myndigheder kan søge rådgivning; sørge for, at alle eksisterende sanktioner over for enkeltpersoner, herunder disciplinære foranstaltninger, i forbindelse med overtrædelse af reglerne om offentlige indkøb gennemføres fuldt ud for at forstærke den afskrækkende virkning
- (10) fremme samarbejdet mellem indkøbsmyndighederne med henblik på at omgruppere tilbud og dermed samle ekspertise og opnå stordriftsfordele;

styrke uddannelsesindsatsen over for embedsfolkene hos de kompetente myndigheder, så de bliver i stand til at konstatere og forhindre interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder i forbindelse med offentlige indkøb; udvikle og anvende bedste praksis for systematisk samarbejde mellem de kompetente administrative myndigheder og de retslige myndigheder.